

[Leonhard Hansen.]

hold til Nødfordningen af 5. September 1932 i al Almindelighed for udvidet privat Beskæftigelse. Forudsætningen for Loven er den, at der tilvejebringes en forøget Beskæftigelse gennem Tilskud, der sættes i Forhold til den opnaaede Beskæftigelsesforøgelse.

Spørgsmaalet er saa, hvorledes det gennem Ydelsen af saadanne Tilskud vil være muligt at opnaa en effektiv Forøgelse af Beskæftigelsen, og det er naturligt, at man har beskæftiget sig med Muligheden af at udforme en generel Ordning, gaaende ud paa, at Virksomhederne indenfor det Fag, som Ordningen omfattede, skulde have Tilskud til den opnaaede Beskæftigelsesforøgelse. Men Regeringen har efter indhentede Oplysninger fra Arbejdsløshedsraadet opgivet Tanken om en saadan Tilskudsordning af generel Karakter og foreslaar derfor, for saa vidt man mener det tilraadeligt at yde Tilskud, at der gives Socialministeren Beføjelse til at yde et saadant, naar Handelsministeren efter forudgaaende Undersøgelse har udtalt sig derfor. Forinden Tilskud ydes, maa det imidlertid være en Forudsætning, at det virkelig vil medføre en effektiv Forøgelse af Beskæftigelsesgraden, og at en saadan Forøgelse ikke medfører Indskrænkning af Produktionen for andre Virksomheder. Der vil nemlig altid være Fare for, at en af Tilskud betinget Udvidelse af nogle Virksomheder skal føre til Lukning af andre. Hvis Omkostningerne i alle Virksomheder omtrent er ens, kan Tilskud til nogle naturligvis let medføre, at alle Virksomheder maa have Tilskud. Saadanne Ulemper imødegaaes i væsentlig Grad, hvis Ordningen begrænses til Fag og Brancher, hvor en Produktionsudvidelse vil medføre en omtrent tilsvarende Reduktion af Importen eller Forøgelse af Eksporten, uden at Prisen trykkes, eller til Omraader med et forholdsvis elastisk Behov. Endvidere vil man formentlig i visse Tilfælde kunne støtte en Oparbejdelse af Lagre eller midlertidig Anvendelse af menneskelig Arbejdskraft i Stedet for Maskiner. Hvis man vilde gaa ind paa dette Omraade og lade være at benytte Maskinerne, er der ingen Tvivl om, at der derved vilde kunne sættes en overordentlig stor Del af de arbejdsløse i Arbejde.

Der er ingen Tvivl om, at det at finde de rigtige Omraader, indenfor hvilke der skal ydes Tilskud, vil volde overordentlig store Vanskeligheder. Men hvis Hensynet til Landets Arbejdsløshed gør en Støtteaktion paakrævet, finder jeg det ogsaa rig-

tigt, at man i Stedet for en generel Ordning med Lovbestemmelser om Ret til Tilskud giver Socialministeren efter Samraad med Handelsministeren den Beføjelse, som indeholdes i dette Lovforslag.

Det siger sig selv, at Ydelse af Tilskud til Beskæftigelsesforøgelse kræver saadanne Kontrolloranstaltninger, som kan skabe Sikkerhed for, at Formaalet med Ordningen sker Fyldest, og at alle Hensyn er taget i Betragtning, forinden der gives Virksomhederne Tilsagn om Tilskud. Der kan være mange Spørgsmaal at tage Vare paa. F. Eks. kunde det jo tænkes, at en Virksomhed alligevel vilde have udvidet indenfor selve Tilskudsperioden, f. Eks. paa Grund af Bedring i Fagets almindelige Konjunkturer. Den Fordel, som Virksomhederne saaledes opnaaede gennem Produktionsprisen, gennem Afsætningen eller gennem Raastofpriserne, vilde naturligvis ikke saa forholdsvis hurtig kunne lade sig kontrollere. Eller Virksomheder kunde afskedige Folk kort for Lovens Ikrafttræden for senere at genantage dem i samme Omfang. Eller Tilskuddet kunde kunstigt forøges ved Overflytning af Folk fra den ene Virksomhed til den anden. For at hindre noget saadant er det kun naturligt, at der fastsættes Bestemmelser, gaaende ud paa, at Tilskuddet nedsættes eller helt bortfalder, hvis der indtræder Forhold, som paavirker Beskæftigelsen i Virksomheden paa en saadan Maade, at Tilskuddet ikke længere kan anses for at være nødvendigt til Beskæftigelsens Oprettholdelse.

I Lovforslagets § 4 foreslaas det, at hvor en Merbeskæftigelse vil medføre en betydelig Nedsættelse i Kommunens Udgifter til Understøttelser til de arbejdsløse, kan Socialministeren gøre det til en Betingelse for Ydelse af Tilskud til saadant Arbejde, at en vis Brøkdel af dette betaales af Kommunen, dog saaledes, at denne Del altid vil være mindre end, hvad Kommunen ellers skulde have betalt til sine arbejdsløse. Dette betyder i Virkeligheden, at Lovforslaget indeholder en økonomisk Lettelse for Kommunerne, hvilket adskillige saa sandt ogsaa trænger til. Jeg tænker her særlig paa de socialdemokratiske styrede Kommuner, hvor man føler sit Ansvar overfor dem, som uden egen Skyld er kastet ud i Arbejdsløsheden. Jeg finder ikke Anledning til at komme med flere Udtalelser i denne Omgang angaaende dette Lovforslag, fordi der i Bemærkningerne saavel til dette som til de to efterfølgende meget udførligt er redegjort for, hvad Ministeren har tænkt sig dermed. Jeg skal derfor med disse faa Bemærkninger anbefale